

MARTS 2023
ERHVERVSSTYRELSEN

IVÆRKSÆTTERDANMARK

SLUTEVALUERING

DEN EUROPÆISKE UNION
Den Europæiske Socialfond

DEN EUROPÆISKE UNION
Den Europæiske Fond
for Regionaludvikling

Vi investerer i din fremtid

COWI

MARTS 2023
ERHVERVSSTYRELSEN

IVÆRKSÆTTERDANMARK

SLUTEVALUERING

PROJEKTNR.	A099230
DOKUMENTNR.	441.S
VERSION	1.0
UDGIVELSESDATO	31.03.2023
UDARBEJDET	IRON
KONTROLLERET	LEFV
GODKENDT	MOBR

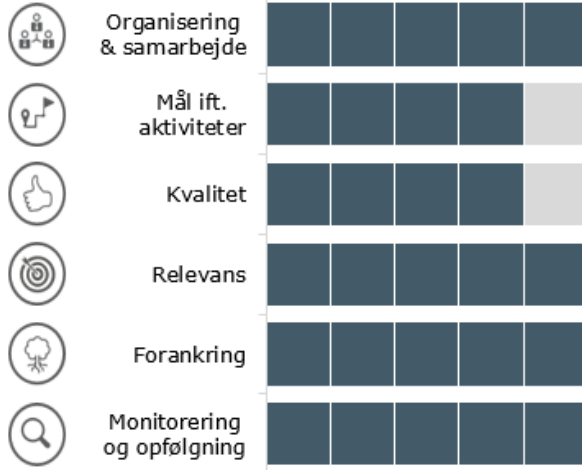
INDHOLD

1	Resumé: IværksætterDanmark	1
2	Fakta om projektet	2
2.1	Projektets effektkæde	3
3	Overordnet status	3
4	Projektets implementering	4
5	Fremdrift og målopnåelse	8
5.1	Fremdrift ift. aktiviteter og milepæle	8
5.2	Målopnåelse i forhold til output	9
6	Effektvurdering	10
6.1	Forudsætninger for effektskabelse	10
6.2	Indsatsens effektmål	12
7	Anbefalinger og læring	13
8	Bilag A: Sådan scorer vi	17

1 Resumé: IværksætterDanmark

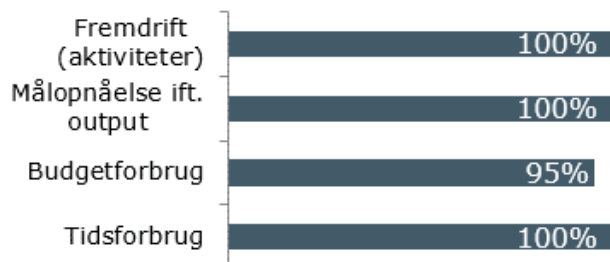
Projektets implementering

Gennemsnitlig score (skala: 0-5) **4,7**

Der er i projektet skabt en velfungerende samarbejdsmodel mellem projektholder og de regionale og lokale partnere, som med fordel kan videreføres i fremtidige indsatser. Projektets effektskabelse er tydelig, idet at forløbene forbedre deltagernes iværksætterkompetencer og herigennem sandsynligheden og potentialet for virksomhedernes overlevelse. Projektets aktiviteter har udmærket sig ved at være særlig relevant for en målgruppe af nye iværksættere, herunder særligt kvinder. Deltagerne er tilfrodse med forløbenes indhold, og oplever at have fået forbedret deres kompetencer og øget indsigt i iværksætteri. Projektet har skabt et nationalt samarbejde om iværksætteri og et godt sammenspil med andre erhvervsfremme indsatser. Systematisk opfølgning med deltagerne har været en integreret del af projektet aktiviteter, og har givet mulighed for løbende justeringer af indsatsen.

Målopnåelse

Projektet har realiseret de målsatte aktivitets- og outputmål, og har gennemført flere forløb end målsat. Projektet har i alt gennemført 5.282 rådgivnings- og vejledningsforløb med deltagelse af samlet set 4.620 iværksættere. IværksætterDanmark afsluttede deres oprindelige forløb i slutningen af 2022. På evalueringstidspunktet er tillægsbevillingen for ukraine-indsats fortsat aktiv, hvorfor der fortsat er aktiviteter herunder.

Effektvurdering

Andel af deltagere, der angiver at...	Andel deltagere
Deres viden om at opstarte og drive virksomhed er øget	49 %
De har opnået forbedrede iværksætterkompetencer	50 %
De har udviklet deres strategiske og forretningsmæssige forståelse	47 %

n=1.583

Omkring halvdelen af de deltagere der har besvaret spørgeskemaet, angiver, at de i høj grad eller i afgørende grad har fået øget viden, kompetencer og forståelse for iværksætteri på baggrund af deres deltagelse i forløbet. Dette stemmer overens med udsagnene fra de interviewede deltagere, der vurderer at de gennem forløbene har fået forøgede kompetencer og viden om iværksætteri. Projektet har stort set nået det målsatte antal deltagere der fuldfører et forløb, og har samtidig flere end det målsatte antal deltagere, der har forbedret deres iværksætterkompetencer som følge af deltagelse i projektet. Samlet er det vores vurdering, at projektet har skabt væsentlige effekter hos målgruppen med de gennemførte forløb.

2 Fakta om projektet

Dette afsnit indeholder en kort beskrivelse af projektets formål og baggrund samt en gengivelse af de vigtigste baggrundsoplysninger for projektet (tekstboks). Afsnittet afsluttes med en illustration af projektets 'effektkæde'.

Overordnet projektbeskrivelse

Projektet IværksætterDanmark (IvDK) har været et samlet initiativ til en national indsats for alle iværksættere i Danmark, og har været forankret i de regionale Erhvervshuse. Projektet har haft til formål at understøtte et bredt kompetenceløft blandt iværksættere, for at øge antallet af nye iværksættere og virksomheder, og forbedre deres overlevelseshastighed, og herigennem skabe øget vækst i Danmark.

For at opnå dette, har projektet tilbudt en supplerende af den lokale og kommunale erhvervsservice samt Erhvervshusenes vejledning, der tilbydes iværksættere i dag. Dette supplement har bestået af kompetenceforløb på de områder, hvor iværksættere typisk oplever et behov¹:

- **Faglige kompetenceforløb:** Forløb der har styrket iværksætteres faglige kompetencer på de vigtigste generelle områder, for eksempel økonomi, salg eller markedsføring.
- **Branche- og temaspecifikke forløb:** Forløb, som har været tilpasset lokale forhold. For eksempel, forløb for håndværkere, turismebranchen, grøn omstilling mm.

Forløbene har bestået af 3-7 workshop aktiviteter og har taget afsæt i de behov, som er konstateret hos iværksætterne af bl.a. kommunale erhvervsvejledere, lokale aktører samt i Erhvervshusene. Indholdet i forløbene er blevet fastlagt i et samarbejde med et advisory board med deltagelse af bl.a. etablerede iværksættere, brancheorganisationer og lokale aktører. Forløbene er blevet understøttet via projektets hjemmeside, hvor iværksætterne har haft mulighed for at danne sig et overblik over projektets tilbud.

Figur 1 Kort info om indsatsen

FAKTA-BOKS	
Tilskudsmodtager:	Erhvervshus Hovedstaden S/I
Sagsbehandler:	Lucas Schneider Poulsen (ERST)
Finansieringskilde:	Socialfonden (ESF)
Indsatsområde:	Iværksætteri (ESF-1)
Samlet budget:	DKK 27,8 mio. (Ekskl. Tillægsbevilling til Ukraine-indsats)
Bevillingsperiode:	30.08.2019 – 31.12.2022 (slutdato for tillægsbevilling er 30.06.2023)

¹ Som allerede nævnt i midtvejsevalueringen, udgik "Next Step forløb" i starten af projektperioden, og har i stedet været et tilbud om et 1-1 sparringsforløb med tilskud finansieret af den udvidede REACT bevilling.

2.1 Projektets effektkæde

I dette afsnit beskrives hvilke effekter, det er hensigten at skabe med de bevilgede midler, samt hvordan disse effekter skal tilvejebringes. Effektkæden er udarbejdet på baggrund af projektansøgningen og efterfølgende tilrettet på baggrund af interviews med sagsbehandler og projektleder. Figuren nedenfor giver således et overblik over indsatsens primære aktiviteter, output af disse samt de effekter, som indsatsen på længere sigt forventes at bidrage til.

Figur 2 Rationalet bag indsatsen illustreret via en effektkæde

Hovedaktiviteter	➔	Output	➔	Effekter
<ul style="list-style-type: none"> • Struktur for samarbejdet mhp. ensartet tilbud til iværksættere i hele Danmark • Strategisk kommunikation, udvikling af markedsføringsmateriale, koordinering af markedsføring og rekruttering, herunder etablering af projekt website • Gennemføre målrettede forløb med udgangspunkt i faglige kompetencer • Gennemføre målrettede branche- og temaspesifikke forløb 		<ul style="list-style-type: none"> • Der er etableret en mere sammenhængende landsdækkende iværksætterindsats • Iværksættere har fået øgede faglige kompetencer inden for generelle emner, der er relevante for opstart af egen virksomhed • Iværksættere har fået mere specialiseret viden om specifikke brancher og temaer • Iværksættere har fået tilført ny viden og kompetencer og mindsket usikkerhed • Flere kvinder i iværksætteri (specifikt outputmål i REACT-bevillingen) 		<ul style="list-style-type: none"> • Flere iværksættere • Øget overlevelseshastighed for iværksættere • Øget vækst

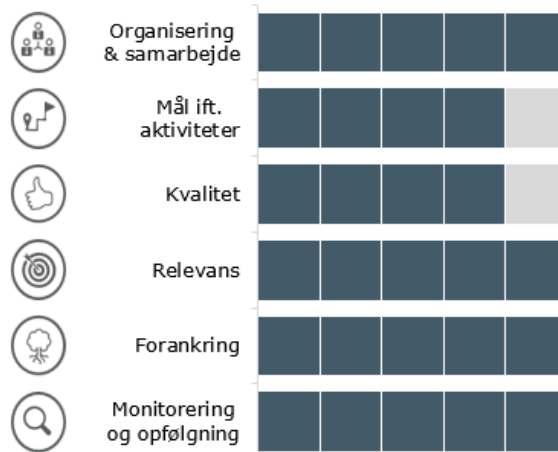
3 Overordnet status

IværksætterDanmark har haft kompetenceforløb for nye dansk iværksættere frem til ultimo 2022. Projektet har haft en god fremdrift i aktiviteterne, og har på evalueringstidspunktet, efter forløbenes afslutning, overpræsteret på flere måltal. Projektet er blevet forlænget med et halvt år, som følge af COVID-19 nedlukninger, der påvirkede projektet muligheder for at afholde forløb. Sammenlignet med andre projekter, har projektet hurtigt foretaget relevante justeringer, der har muliggjort at opretholde fremdriften i projektet på trods af COVID-19 nedlukninger.

Der er i projektet foretaget mindre justeringer i måltallene. Projektet har i efteråret 2022 modtaget en tillægsbevilling på 7,8 mio. kr., der har haft til formål at understøtte ukrainere med at blive iværksættere gennem kompetenceudviklingsforløb. Indsatsen inkluderer workshopforløb for ukrainere bestående af bl.a. undervisning, værktøjer, sparring og vejledning gennem iværksætterforløb, 1:1, mentorordninger og netværksgrupper. Projektet er med tillægsbevillingen forlænget til juni 2023, og i 2023 gennemføres der udelukkende aktiviteter ifm. tillægsbevillingen. Nærværende evaluering har indsamlet empiri og evalueret det oprindelige projekt, og evaluerer derfor ikke tillægsbevillingen med Ukraine-indsatsen.

4 Projektets implementering

I dette afsnit præsenterer vi vores vurdering af projektets implementering ud fra seks faste evalueringsparametre. Figuren nedenfor giver et overblik over evalueringens konklusioner i forhold til de seks parametre.

Organisering og samarbejde

Der er skabt en velfungerende samarbejdsmodel mellem projektholder og de regionale og lokale partnere, som med fordel kan videreføres i fremtidige indsatser.

Som også beskrevet dybdegående i midtvejsevalueringen af IværksætterDanmark samt evalueringen af den danske REACT iværksætterindsats, er projektet lykkedes med at skabe en velfungerende samarbejdsmodel og -platform. På slutevalueringstidspunktet finder vi, at samme stærke organisering er gældende og værdifuld for national fremme af iværksætteri. Det er vores anbefaling, at man i en fremtidig iværksætterindsats anvender den samarbejdsplatform, der allerede er opbygget, og udbygger den efter behov (se læringspunkt 1 og 2).

IværksætterDanmarks overordnede projektledelse og koordinering har været varetaget af Erhvervshus Hovedstaden, som bærer et væsentlig ansvar for projektets vellykkede organisering. Samtlige partnere udtrykker, at de har haft en god, tryk og relevant faglig sparring med Erhvervshus Hovedstaden, hvilket vi vurderer har været afgørende for projektets succesfulde samarbejde og organisering. Idet Erhvervshusenes kapacitet og ressourcer har varieret, har Erhvervshus Hovedstaden i varierende grad assisteret de lokale partnere efter behov (se læringspunkt 5). Partnerne beskriver, at der har været en åben telefonlinje til Erhvervshus Hovedstaden, der har gjort Erhvervshus Hovedstaden tilgængelig for partnerne. Herudover har der løbende været arrangeret sparring mellem vækstguides (forretningsudviklere), koordineringsmøder ifm. forløbene, samt halvårslige partnerdage hvor 40-50 partnere har deltaget hver gang. Projektholder beskriver, at de undervejs i projektperioden har set en tendens til, at de regionale og lokale aktører er blevet bedre til at indtænke projektets aktiviteter i deres egne lokale eventkalender. Samlet er det vores klare vurdering, at projektet har været varetaget af stærke projektledelseskompetencer, og ligeledes har opnået regional og lokalt forankring af projektets aktiviteter i lokalmiljøet grundet et godt samarbejde med regionale og lokale aktører.

Sammenhæng
ml. aktiviteter og
mål

Projektets effektskabelse er tydelig, idet at forløbene forbedre deltageres iværksætter kompetencer og herigennem sandsynligheden og potentialet for virksomhedernes overlevelse. Indsatsen har været målrettet et kompetenceløft af en bred gruppe af såvel nye som potentielle iværksættere². Interviews med flere deltagere og partnere, samt projektholders spørgeskemadata, viser at deltagerne vurderer at de har fået øget viden om at opstarte og drive virksomhed, forbedrede iværksætterkompetencer, samt udviklet deres forretningsmæssige forståelse. Dermed har vi fået et tydeligt indtryk af, at aktiviteterne har ført til at deltagerne har fået øget faglige kompetencer og viden, som styrker deres virksomheds potentiale for overlevelse.

Projektets nationale karakter har betydet, at der kontinuerligt har været et udbud af fysiske eller online forløb med grundlæggende iværksætter kompetencer og samtidig har der løbende været udbudt mere branche- eller niche orienteret forløb. På baggrund af interviews med både regionale og lokale partnere i samtlige regioner, er det vores opfattelse, at der har været rum til regionale forskelle i udførelsen af aktiviteter, hvilket har medført at projektets tilbud har fungeret på tværs af regioner. Vi vurderer, at denne fleksibilitet har været afgørende for at projektet har haft en national effektskabelse hos nye og potentielle iværksættere.

Kvalitet,
målgruppens
oplevelse

Deltagerne er tilfredse med forløbenes indhold, og oplever at have fået forbedret deres kompetencer indenfor iværksætteri. De interviewede deltagere er udpræget tilfredse med underviserne på forløbet, som de beskriver som engageret, faglige og saglige. De beskriver, at underviserne har været forberedte og gode til at fokusere på den enkelte deltager, selvom deltagerne typisk har været indenfor forskellige brancher. Projektholders interne spørgeskema understøtter ligeledes deltageres positive indtryk af aktiviteterne, hvilket fremgår af nedenstående figur:

Figur 3 Deltageres opfattelse af forløbenes specifikke indhold

Andel af deltagere, der angiver at...	Andel deltagere
De var tilfredse med underviserens formidling af indholdet	88 %
De var tilfredse med workshopforløbets emnemæssige indhold	86 %
Aktiviteterne gav stor værdi	59 %

Kolonnen til højre afspejler andelen af respondenter, der har afgivet et af de to mest positive svar på en 5-punktsskala. (n=1.552) Note: Erhvervshus Hovedstadens spørgeskema.

Både de potentielle iværksættere og de iværksættere der allerede har haft en virksomhed i et par år beskriver, at de på baggrund af forløbet har fået konkrete og specifikke kompetencer. For mange af deltagerne, er det deres første møde med erhvervsfremmesystemmet og deres første skridt på vejen som iværksætter. Mens det er varierende om deltagerne foretrækker fysiske eller online forløb, hvilket i høj grad hænger sammen med hvor de er geografisk placeret, giver

² Med potentielle iværksættere, betegnes deltagere der endnu ikke har et CVR nr, men har en ide eller et projekt.

alle udtryk for, at de har fået et udbytte af begge typer af forløb. Flere beskriver, at de online forløb har muliggjort deltagelse i forløb, som de ellers ikke ville have kunne deltaget i. Samtidig beskriver de, at de fysiske forløb giver større mulighed for at træne kompetencerne i praksis, skabe interaktion og netværk mellem deltagerne. Dermed har deltagerne været positivt stemt overfor forløbets hybrid-format, hvor der både har været udbudt en kombination af online og fysiske forløb.

Relevans,
målgruppens
oplevelse

Projektets aktiviteter udmærker sig ved at være særlig relevant for en målgruppe af nye og potentielle iværksættere.

De interviewede deltagere fremhæver det som en væsentlig kvalitet, at der har været et stort og bredt udbud af interessante forløb. Herudover har IværksætterDanmarks tilbud adskilt sig fra andre erhvervsfremme tilbud, ved at tilbyde grundlæggende forløb om det at drive en virksomhed, som deltagerne ikke er stødt på andetsteds. Nogle af de interviewede deltagere beskriver, at deres deltagelse i kurserne har haft stor betydning for hvor de står i dag. Andre fremhæver, at de måske var nået dertil hvor de er i dag alligevel, men at projektet har gjort deres vej mere målrettet, kvalificeret, hurtig og omkostningsfri.

Projektets aktiviteter har været efterspurgt blandt deltagerne, blandt andet idet de har været uden betaling, let tilgængelige og ikke har sat krav til iværksætternes modenhedsniveau. Deltagerne udspringer primært af det i forvejen etablerede erhverv, hvor målgruppen i højere grad identificerer sig selv som selvstændig frem for iværksætter. Vi vurderer, at det er et væsentligt element i projektets effektskabelse, at projektets aktiviteter formår at tiltrække iværksættere og potentielle iværksættere, som ikke benytter eksisterende iværksættertilbud. Dermed lykkedes det at inspirere og modne en målgruppe, som ellers ikke kompetenceudvikles. Herudover kan vi konstatere, at projektet i særlig grad har formået at tiltrække kvindelige iværksættere (se læringspunkt 3), hvilket ofte ellers er underrepræsenteret inden for målgruppen.

Forankring af
output

Projektet har skabt et nationalt samarbejde om iværksætteri og et godt sammenspil med andre erhvervsfremme indsatser.

De interviewede deltagere beskriver, at forløbet har medført konkrete kompetencer og ligeledes har startet en proces af refleksion og selvudvikling, som de har brugt efterfølgende i udviklingen af deres virksomhed. Der er i projektet skabt en god overgang til Next Step forløb og andre relevante erhvervsfremme indsatser, for de mere eksekveringsdygtige iværksættere. Organisatorisk har projektet skabt større samarbejde mellem landets kommuner om iværksætteri, og skabt en større interesse for hinandens praksis. Projektholder erfarer at partnerne generelt er blevet bedre til at tænke iværksætteri bredt i stedet for kommuneopdelt. Gennem det velfungerende samarbejde i projektet har partnerne fået et større kendskab til hinanden på tværs af regionerne, hvilket både projektholder og partnerer vurderer, vil gøre det nemmere at videreføre et fremadrettet samarbejde om en fælles iværksætterindsats. Erhvervshus Hovedstaden overfører ligeledes deres erfaringer fra IværksætterDanmark til deres andre iværksætterprogrammer, herunder samarbejdsplatformen til deltageradministrationen, som eksempelvis også er videreført til Beyond Beta. En stor del af projektets forankring består således i de erfaringer og det nationale samarbejde der er skabt i forbindelse med projektet.

Monitorering og
opfølgning

Systematisk opfølgning med deltagerne er en integreret del af projektet aktiviteter, og har givet mulighed for løbende justeringer af indsatsen. Projektholder har udarbejdet et spørgeskema, som de løbende har sendt ud til deltagerne i forbindelse med afslutningen af hvert forløb³. Spørgeskemaet har samtidig dannet grundlag for, at projektholder undervejs har forholdt sig til tilbagemeldingerne og justeret indsatsen – både i forhold til indholdet på hvert enkelt forløb samt tværgående monitorering af projektet. Et aspekt som vi i andre store og tværgående projekter ofte finder svære at praktisere. Ligeledes er justeringerne i forløbene foretaget i samarbejde med de regionale og lokale partnere.

³ Se midtvejsevalueringen af IværksætterDanmark for uddybning

5 Fremdrift og målopnåelse

Afsnittet indeholder en kort fremstilling af status for projektets fremdrift i forhold til henholdsvis aktiviteter/milepæle og outputmål på evalueringstidspunktet. Nedenstående figur præsenterer den overordnede status på projektets fremdrift via fire overordnede indikatorer: fremdrift ift. aktiviteter, tid og budgetforbrug (afsnit 5.1) samt målopnåelse ift. outputmål (afsnit 5.2).

5.1 Fremdrift ift. aktiviteter og milepæle

Afsnittet beskriver kort projektets overordnede fremdrift i forhold til de aktiviteter og/eller milepæle, som er opsat for projektet.

Status på evalueringstidspunktet er, at 100 % af de opstillede aktivitetsmål er nået, beregnet som et simpelt gennemsnit. Status på opnåelsen af aktivitetsmålene fremgår af tabellen nedenfor.

Figur 4 Status ift. de opstillede aktivitetsmål på evalueringstidspunktet

Aktivitetsmål	Mål i projektperioden	Status	Målopnåelse i procent
A1: Struktur for samarbejdet mhp. ensartet tilbud til iværksættere i hele Danmark	1	1	100 %
A2: Strategisk kommunikation, udvikling af markedsføringsmateriale, koordinering af markedsføring og rekruttering, herunder etablering af projekt website	1	1	100 %
A3: Gennemføre målrettede forløb med udgangspunkt i faglige kompetencer	150	155	+ 100 %
A4: Gennemføre målrettede branche- og temaspecifikke forløb	71	91	+ 100 %

Note: Projektets målopnåelse er indrapporteret til evaluatør af bevillingsmodtager 17.02.2023. Bevillingsmodtager er ansvarlig for, at måltallene er indrapporteret korrekt. Måltal og status for tillægsbevillingen til Ukraine-indsatsen indgår ikke i ovenstående.

Projektet har gennemført de målsatte aktiviteter i den oprindelige bevilling for IværksætterDanmark. Aktivitetsmål A1 og A2, som bl.a. inkluderer etablering af struktur for samarbejdet og etablering af projektets website, blev gennemført tidligt i projektets projektperiode. Dette har skabt et godt grundlag for udførelsen af forløb (A3⁴ og A4), og projektet har udført flere forløb end målsat, hvorfor projektet har haft en succesfuld fremdrift.

⁴ A3 er siden midtvejsevalueringen nedjusteret fra 178 til 150.

Budget- og tidsforbrug

Nedenfor præsenteres projektets budget- og tidsforbrug på evalueringstidspunktet.

Figur 5 Budget- og tidsforbrug på evalueringstidspunktet

	Total budget	Forbrug d.d.	Procentvist forbrug
Budgetforbrug (mio. DKK) (Ekskl. Tillægsbevilling til Ukraine-indsats)	27,8	26,4	95 %
Tidsforbrug (måneder)	40	40	100 %

Note: Projektets budgetforbrug er indrapporteret til evaluator af bevillingsmodtager 17.02.2023. Bevillingsmodtager er ansvarlig for, at budgetforbruget er indrapporteret korrekt.

Som nævnt, afsluttede IværksætterDanmarks deres oprindelige forløb i slutningen af 2022. På evalueringstidspunktet er tillægsbevillingen for ukraine-indsats fortsat aktiv, hvorfor der fortsat er aktiviteter herunder. Projektholder oplyser, at det fulde budget forventes at blive anvendt.

5.2 Målopnåelse i forhold til output

Afsnittet beskriver kort status i forhold til de outputmål, som er opsat for projektet.

På evalueringstidspunktet er 100 % af de opstillede outputmål nået, beregnet som et simpelt gennemsnit. Status for de enkelte målsætninger er gengivet i tabellen nedenfor.

Figur 6 Status ift. de opstillede outputmål på evalueringstidspunktet

	Målsætning	Status på evalueringstidspunktet	Procentvis målopnåelse
B1: Antal deltagere	4.149	4.620	+ 100 %
B2: Antal fuldførte rådgivnings-/vejledningsforløb (antal ikke unikke deltagelser)	3.252	5.282	+ 100 %

Note: Projektets målopnåelse er indrapporteret til evaluator af bevillingsmodtager 17.02.2023. Bevillingsmodtager er ansvarlig for, at måltallene er indrapporteret korrekt. Måltal og status for tillægsbevillingen til Ukraine-indsatsen indgår ikke i ovenstående.

Projektet har i alt gennemført 5.282 rådgivnings- og vejledningsforløb med deltagelse af samlet set 4.620 iværksættere, og har dermed udført flere end de målsatte forløb⁵. De to output mål afspejler samtidig, at en andel af iværksætterne har deltaget i to eller flere forløb.

⁵ Siden midtvejsevalueringen er B1 opjusteret en smule fra 4.132 til 4.149 deltagere, og B2 er nedjusteret fra 3.671 til 3.252.

6 Effektvurdering

I dette afsnit præsenterer vi evaluators samlede vurdering af mulighederne for, at indsatsen vil skabe de ønskede effekter eller for at nå specifikke effektmål. Det primære grundlag for evaluators vurdering er spørgeskemadata, men i den samlede vurdering indgår også evaluators vurdering af bevillingsmodtagers arbejde med – i forbindelse med implementering af indsatsen – at sikre den størst mulige realisering af indsatsens effektpotentiale.

Om spørgeskemaet

Erhvervshus Hovedstaden har løbende udsendt et spørgeskema til deltagerne ved afslutningen af hvert forløb. I spørgeskemaet er deltagerne blevet spurgt ind til deres vurdering af forløbets indhold, deres udbytte af forløbet og forventninger til vækst.

På evalueringstidspunktet har spørgeskemaet været sendt ud til 3.824 deltagere. Heraf har 40 % gennemført spørgeskemaet og 4 % har besvaret spørgeskemaet delvist. Således udgør data fra spørgeskemaundersøgelsen ikke en præcis beskrivelse af indsatsens effektskabelse, men giver en indikation af den forventede effektskabelse.

6.1 Forudsætninger for effektskabelse

Indsatsens potenti- ale for effekter

Det er ikke muligt på evalueringstidspunktet præcist at opgøre de effekter, som indsatsen vil skabe efter bevillingsperioden. For alligevel at give et billede af indsatsens *potentiale* for effektskabelse, som er mere retvisende og præcist end output-indikatorerne alene kan vise, præsenterer vi i dette afsnit, hvordan indsatsen konkret har bidraget for at styrke deltagernes *forudsætninger* for at omsætte deres udbytte af indsatsen til de ønskede effekter.

Nedenstående tabel viser, i hvilket omfang deltagerne har fået styrket deres forudsætninger for at starte og drive egen virksomhed eller vækste deres eksisterende virksomhed.

Figur 3 Indsatsens bidrag til at skabe styrkede forudsætninger for de ønskede effekter

Hvordan og i hvilket omfang har indsatsen skabt et udbytte for deltagerne, der styrker deres forudsætninger for at skabe effekter? <i>Andel af deltagere, der angiver at...</i>	Andel deltagere
Deres viden om at opstarte og drive virksomhed er øget	49 %
De har opnået forbedrede iværksætterkompetencer	50 %
De har udviklet deres strategiske og forretningsmæssige forståelse	47 %
De vil opnå varige effekter til at skabe udvikling eller vækst i egen virksomhed	50 %

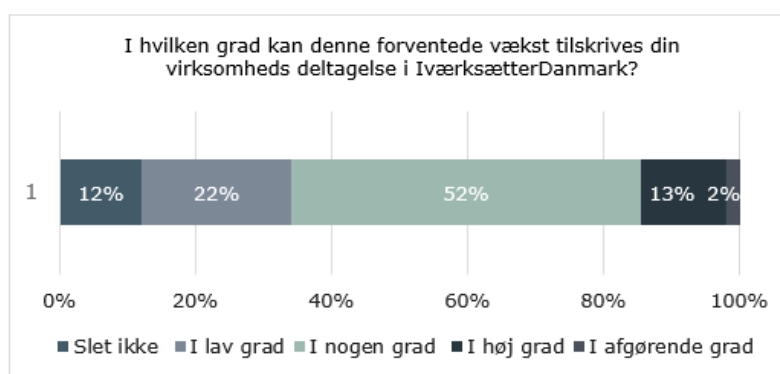
Kolonnen til højre afspejler andelen af respondenter, der har afgivet et af de to mest positive svar på en 5-punktsskala. (n=1.583). Note: Erhvervshus Hovedstadens spørgeskema.

Omkring halvdelen af de deltager der har besvaret spørgeskemaet, angiver, at de i høj grad eller i afgørende grad har fået øget viden, kompetencer og

forståelse for iværksætteri på baggrund af deres deltagelse i forløbet. Vi konstaterer, at deltageres udbytte af forløbet er på ca. sammen niveau som ved midtvejsevalueringen.

Herudover vurderer ca. 50 % af deltagerne, at deres deltagelse har bidraget til at de vil opnå varige udvikling eller vækst i egen virksomhed. Som ses i nedestående figur, vurderer 15 % at den forventede vækst i høj eller afgørende grad kan tilskrives deres virksomheds deltagelse i IværksætterDanmark. Dette svarer overens med udsagnene fra de interviewede deltagere, der vurderer at de gennem forløbene har fået forøgede kompetencer, men har sværere ved at vurdere om det har ledt eller leder til konkret vækst. Ligeledes oplever vi på tværs af projekter, at deltagerne ofte har svært ved at tilskrive hvilke effekter, der har været på baggrund af deres deltagelse i projektet.

Figur 4 Deltageres forventninger til vækst

Note: Erhvervshus Hovedstadens spørgeskema. (n=962).

6.2 Indsatsens effektmål

Tabellen nedenfor viser fremdriften mod effektmålene for indsatsen.

Figur 9 Status ift. de opstillede effektmål på evalueringstidspunktet

	Målsætning i projekt- perioden	Målsætning efter projekt- perioden	Status	Procentvis målopnåelse
C1: Antal deltagere der fuldfører rådgivnings-/ vejledningsforløb	2.439	0	2.338	96 %
C2: Antal deltagere der forbedrer deres iværksætterkompetencer umiddelbart efter deltagelsen	2.195	0	2.677	+ 100 %
C3: Antal deltagere der har startet en ny virksomhed umiddelbart efter deltagelsen	498	0	259	52 %
C4: Antal overlevende deltagervirksomheder 2 år efter deltagelsen	0	723	-	-
C5: Antal deltagere, som er selvstændige 6 måneder efter afslutning	0	859	-	-

Note 1: Projektets målopnåelse er indrapporteret til evaluator af bevillingsmodtager 17.02.2023. Bevillingsmodtager er ansvarlig for, at måltallene er indrapporteret korrekt.

Note 2: - angiver, at projektholdet ikke indsamler data ind på denne indikator. Måltal og status for tillægsbevillingen til Ukraine-indsatsen indgår ikke i ovenstående.

Projektet har flere end det målsatte antal deltagere, der har forbedret deres iværksætterkompetencer som følge af deltagelse i projektet (C2). Herudover har stort set nået det målsatte antal deltagere der fuldfører et forløb (C1). Projektholder giver samtidig udtryk for, at målet om antal nye virksomheder er paradoksalt, da en stor del af deltagerne i forvejen har et CVR-nr (C3). I projektholders interne spørgeskema, svarer 60 % af deltagerne at de allerede havde et CVR-nummer ved start på deres IværksætterDanmark forløb. Hertil er en udfordring i at registrere de nyetablerede virksomheder, at deltagerne udfylder slutskemaet dagen efter deres deltagelse.

Herudover vurderer vi, at andre indikatorer, herunder øget motivation for iværksætteri, er væsentlige effekter, som de interviewede deltagere giver udtryk for. Ligesom ved midtvejsevalueringen (midtvejsevalueringens anbefaling 4), anbefaler vi projektholder fremadrettet at udbygge deres spørgeskema med indikatorer vedr. afklaring og motivation omkring iværksætteri. Samlet et det vores vurdering, at projektet har skabt væsentlige effekter med de gennemførte forløb.

7 anbefalinger og læring

Her præsenterer vi de vigtigste anbefalinger⁶ og læringspunkter, som evaluator vil pege på med baggrund i evalueringen. Punkterne er ikke i prioriteret rækkefølge.

Læringspunkt 1

Viderefør organiseringen i IværksætterDanmark i en kommende bred iværksætterindsats. Som tidligere fremhævet, blandt andet i midtvejsevalueringen af IVDK og evalueringen af den danske REACT iværksætterindsats, ser vi en tydelig værdi i en national skalering af et fælles tiltag for iværksættere med organisatorisk forankring i erhvervshusene. Værdien for iværksætterne af en bred indsats på tværs af erhvervshuse og lokale erhvervskontorer er efter vores opfattelse tydelig. IværksætterDanmark har i praksis vist vejen for, hvordan en sådan indsats kan organiseres. Derfor er det vores anbefaling, at man i en fremtidig bred national indsats, arbejder videre med det samarbejde der allerede er opbygget mellem Erhvervshusene og de lokale Erhvervsservice.

Læringspunkt 2

Samarbejdsplatformen kan med fordel danne inspirationsgrundlag for en platform for andre social- og regionalfondsprojekter. Det er ganske sjældent i erhvervsfremmeprojekter, at gevinsten ved opbygning af en egentlig samarbejdsplatform står mål med ressourceforbruget, men i dette tilfælde er det efter vores opfattelse lykkedes. På tværs af evalueringer af flere social- og regionalfondsprojekter, har vi erfaret at administration og projektledelse, herunder særligt udfyldningen af start- og stopskemaer, kan fylde uhenmæssigt meget hos projekterne. Samarbejdsplatformen opbygget af IværksætterDanmark omfatter bl.a. håndtering af ansøgninger, screening og udfyldelse af deltagerdokumentation på ét samlet sted, som nemt og overskueligt kan tilgås af hele partnerkredsen. Derfor er det også vores anbefaling, at den platform der er opbygget, med fordel kan videreudvikles og udbredes til andre projekter. Først og fremmest til andre Erhvervshuse. Hertil kan nævnes, at Erhvervshus Hovedstaden allerede har holdt oplæg for andre erhvervsfremmeaktører om indsatsen, hvilket har medført interesse for både den strukturerede tilgang i projektet og konkrete værktøjer, der er udviklet. Herudover ser vi to muligheder for at bygge videre på samarbejdsplatformen:

1. Forsættelse af vidensdeling på projektniveau omkring samarbejdsplatformen med afsæt i Erhvervshus Hovedstaden. Herigennem gives mulighed for at andre regional- og socialfondsprojekter kan kopiere samarbejdsplatformen i et blueprint.

2. En ligende samarbejdsplatform kan formaliseres og videreføres som en service udbudt af Erhvervsstyrelsen, som fremtidige social- og regionalfondsprojekter kan vælge at benytte i deres projekt. Vi vurderer, at en let tilgængelig platform vil lette den administrative byrde for mange projekter, særligt mindre projektoperatører, og skabe mulighed for at partnerne i højere grad kan forholde sig til det faglige indhold i forløbene, hvilket samtidig vil have en positiv indvirkning på deltagernes oplevelse af projektførelserne.

⁶ Anbefalinger formidles kun i forbindelse med midtvejsevalueringer.

Læringspunkt 3

Projektet har vist sig særligt velegent til målgruppen af nye og kvindelige iværksættere. Dansk Erhverv oplyser, at trods en stigning de seneste år, er andelen af iværksættere i Danmark, der er kvinder, stadig blot 27 procent. Dette er på trods af, at interessen for at blive iværksætter er næsten lige stor hos kvinder og mænd. Det betyder, at Danmark går glip af ideer, innovation og vækst, når vi ikke gør brug af hele talentmassen. Samtidig mener 39 procent af danske kvinder under 30 år selv, at den største barriere for at blive iværksætter er, at de mangler de rette kompetencer⁷. Projektholder, partnere og deltagere oplyser, at i IværksætterDanmark's forløb har mellem 60-70 % af deltagerne typisk været kvinder. Dermed udfylder IværksætterDanmarks tilbud et væsentlig behov hos målgruppen, og særligt kvindelige iværksættere, og støtter op om den nationale strategi der arbejder for, at få flere kvinder til at springe ud som iværksættere. Flere af de interviewede partnere og deltagere peger på, at det store andel af kvinder i forløbene, kan skyldes forløbenes karakter, bl.a. at forløbene er åbne, let tilgængelige, og ikke sætter krav om deres kvalifikationsniveau.

Læringspunkt 4

Hvad skal man i en fremtidig bred iværksætterindsats være opmærksom på? Deltagerne udtrykker generelt stor tilfredshed med forløbene hos IværksætterDanmark i såvel interviews som i projektholders interne spørgeskema, og beskriver at de har fået øget kompetencer, som de ikke ville have opnået uden deltagelse i forløbene. Skønt forløbenes vellykkede karakter, sammenfattes i nedenstående de interviewede deltagers input til potentielle fremtidig tilpasninger, hvilke bør indtænkes i fremtidige (nationale) iværksætterforløb:

- > **Opfølgning efter forløbene.** Flere iværksættere fremhæver positivt, at nogle af deres forløb har været efterfulgt af en individuel samtale eller en opfølgende mail. Det bliver efterspurgt, at denne praksis gøres generel for forløbene. Deltagerne understreger samtidig, at det sagtens kan være en generisk mail der bliver sendt ud, 2 – 4 uger efter forløbets afslutning, og for eksempel indeholder materiale eller en opfordringer på emner, som deltagerne kan arbejde videre med.
- > **Tydligere beskrivelse af kurserne.** Ligeliges bliver der blandt deltagerne efterspurgt en endnu tydeligere beskrivelse af hvad forløbene indebærer, og hvad der konkret vil blive undervist i.
- > **Yderligere niveauopdeling af kurser.** I sammenhæng med ovenstående, foreslår flere deltagere at forløbene bliver opdelt i vejledende niveauer. For eksempel, SoMe 1 og SoMe 2, idet dette vil gøre det lettere for deltagerne at navigere i forhold til at finde de rette forløb.
- > **Overvej at udvide grænsen for, hvornår man må deltage som iværksætter.** Der er enkelte af de interviewede deltagere, der beskriver, at selvom de har drevet virksomhed i nogle år, så har de stadig stor nytte af kurserne. Det kan derfor overvejes om grænsen i forhold til at virksomheden skal være under 5 år skal gøres vejledende. Samtidig kan dette også

⁷ Dansk Erhverv, 2023: Kvindelige Iværksættere

have betydning for målgruppen af nye iværksætteres mulighed for at få plads på forløbene, idet målgruppen udvides.

- > **Tema omkring første skridt til skalering af virksomhed.** Der bliver herudover efterspurgt temaer der omhandler omkring skalering af virksomhed og ansættelse af de første medarbejdere. Flere af iværksætterne oplever et behov for vejledning omkring det strategiske tidspunkt at udvide, praksis i forbindelse med ansætning, kontrakter mm., uden at det nødvendigvis behøver at være 1:1 sparring som Next Step forløbene tilbyder. Samtidig ser vi, at denne type forløb vil være i tråd med IVDK's målsætninger om at kvindelige iværksættere udvider deres virksomheder.

Læringspunkt 5

Organisatoriske og praktiske justeringer ifm. en fremtidig national iværksætterindsats. Som nævnt i ovenstående læringspunkt, og fremhævet flere gange i denne rapport, udmærker IværksætterDanmark sig i deres organisering og samarbejde om en national iværksætterindsats. Som gjort i ovenstående læringspunkt vil vi nedenfor sammenfatte partnere og deltageres input til organisatoriske og praktiske tilpasninger, som bør indtænkes i et fremtidigt nationalt iværksætterforløb:

- > **Optimering af praksis omkring ventelister og no-show.** Blandt både partnere og deltagere, bliver det fremhævet, at frafald blandt deltagerne er en udfordring. Deltagerne beskriver, hvordan de til flere forløb har oplevet at en andel af de tilmeldte ikke dukker op, hvilket har betydning for dynamikken og muligheden for sparring på holdet. Samtidig fremhæver partnerne, at de ikke fremmødte deltagere optager pladser fra folk på venteliste. Der bliver foreslået, at der skal arbejdes med de generiske reminder email til deltagerne inden forløbet. Herudover at det kan overvejes, om der skal være en no-show fee for deltagerne, eller alternativt en symbolsk betaling for deltagerne (evalueringen af den danske REACT iværksætterindsats diskuterer dette yderligere i deres anbefaling 9, 10 og 11).
- > **Strømning af kommunikationsveje.** Nogle lokale partnere oplever, at det har været en smule utydeligt hvorvidt kommunikation skal gå direkte til deres regionale Erhvervshus eller til Erhvervshus Hovedstaden. De fremhæver, at Erhvervshus Hovedstaden har været meget tilgængelig og behjælpelig, og at flere lokale partnere er gået direkte til dem i stedet for deres regionale Erhvervshus. Mens det har været godt, at der er plads til regionale forskelle, og at Erhvervshus Hovedstaden har assisteret der hvor de lokale Erhvervshuse har færre ressourcer eller andet, så vurderer vi, at der er potentiale i at strømline og tydeliggøre kommunikationsvejene i projektet mellem partnerne yderligere.
- > **Overvej forholdet mellem måltal og budget hos partnerne.** Projektet har nået deres måltal, og gennemført flere forløb end planlagt. Samtidig beskriver flere projektpartnere, at det har været en udfordring at få udført aktiviteterne indenfor budgettet. Nogle projektpartnere beskriver, at de har været nødsaget til at anvende egne midler, og er bekymret for dette i udmøntningen af nye midler. Dette kan potentielt påvirke incitamentet for partnernes fremadrettet. Fra andre indsatser ved vi, at inddragelsen og

ejerskabet ofte mindskes, når budgettet til en given aktivitet reduceres. Derfor er det en opfordring til fremadrettet, at være opmærksom på hvad der er muligt for de enkelte Erhvervshuse ift. budget, dele de online og fysiske forløb strategisk ud mellem Erhvervshusene, og evt. allokerer en større del af budgettet til hver aktivitet.

- > **Større fleksibilitet i brug af undervisere.** Nogle af de interviewede lokale partnere efterspørger større mulighed for at inddrage lokale undervisere i forløbet. Samtidig peger de på, at processen omkring udbuddet af undervisere er meget lang, og efterspørger at en andel af undervisningholdet kan være mere fleksibel og op til lokale partnere. De interviewede deltagerne fremhæver dog, at samtlige af deres undervisere har været gode og engagerede. Samtidig fremhæver de, at det er væsentligt at underviserne fortsat er engageret, da underviserne kan miste motivation, hvis de har kørt det samme forløb flere gange. Derfor er det relevant at begrænse brugen af undervisere til et bestemt antal forløb.

8 Bilag A: Sådan scorer vi

Overordnet

Alle scorer er udtryk for evaluators helhedsvurdering. Vurderingen er baseret på alle indsamlede data, herunder interviews med projekthold, sagsbehandler, partnere og deltagere samt evt. spørgeskemadata og statusrapporter m.v. I tilfælde med større usikkerhed i datagrundlaget foretager vi typisk et konservativt skøn.

1. Implementering (afsnit 4)

Projektets implementering vurderes på seks vurderingsparametre med en score fra 1-5, hvilket er præsenteret grafisk i rapportens kapitel 4. Den samlede implementeringsscore er baseret på gennemsnittet af de individuelle scorer for de seks parametre.

	Tildeling af scorer for hvert af de seks vurderingsparametre	Samlet implementeringsscore	Trafiklys
Score	Betydning	Gennemsnit	Trafiklys
5	Implementeringen er nyskabende og en inspiration for andre.	3,5 - 5,0	■ [GRØN]
4	Implementeringen er meget tilfredsstillende. Få forbedringspotentialer.		
3	Implementeringen er tilfredsstillende. Visse forbedringspotentialer.	2,6 - 3,4	■ [GUL]
2	Implementeringen er utilfredsstillende. Store forbedringspotentialer.	1,0 - 2,5	■ [RØD]
1	Implementeringen er meget kritisabel.		

2. Målopnåelse (afsnit 5)

Vurderingen af projektets målopnåelse er primært baseret på fremdrift ift. outputmål og sekundært fremdrift ift. aktivitetsmål. Scoren tildeles på baggrund af en helhedsvurdering af projektets målopnåelse, men med udgangspunkt i projektets kvantitative målopnåelse på evalueringstidspunktet. Nedenstående tabel over sammenhæng mellem målopnåelse og trafiklysscore er vejledende.

Trafiklys	Betydning	Slutevaluering	Midtvejsevaluering
■ [GRØN]	Målopnåelsen er som ønsket eller bedre.	95 % +	45 % +
■ [GRØN]	Målopnåelsen er lidt under det ønskede niveau.	81 – 90 %	35 - 44 %
■ [GUL]	Målopnåelsen er noget under det ønskede niveau.	65 – 80 %	25 - 34 %
■ [RØD]	Målopnåelsen er meget under det ønskede niveau.	20 – 64 %	15 - 24 %
■ [RØD]	Målopnåelsen er ikkeeksisterende eller tæt på.	0 – 19 %	0 – 14 %

3. Effektvurdering (afsnit 3)

På baggrund af dataindsamlingen (interviews og spørgeskema) fastlægger evaluator en samlet vurdering af muligheden for at realisere det forventede effektpotentiale.

Trafiklys	Betydning
■ [GRØN]	Det er tilstrækkeligt sandsynliggjort, at projektet vil kunne realisere de forventede effekter.
■ [GUL]	Det er ikke i tilstrækkelig grad sandsynliggjort, at projektet når sine effektmål. Evaluator vurderer dog, at projektet vil realisere mindst halvdelen af de forventede effekter.
■ [RØD]	Projektet vurderes ikke at realisere en tilfredsstillende andel af de forventede effekter.